

ARKEOLOGISK EFTERUNDERSÖKNING 2020

Linn Nordvall

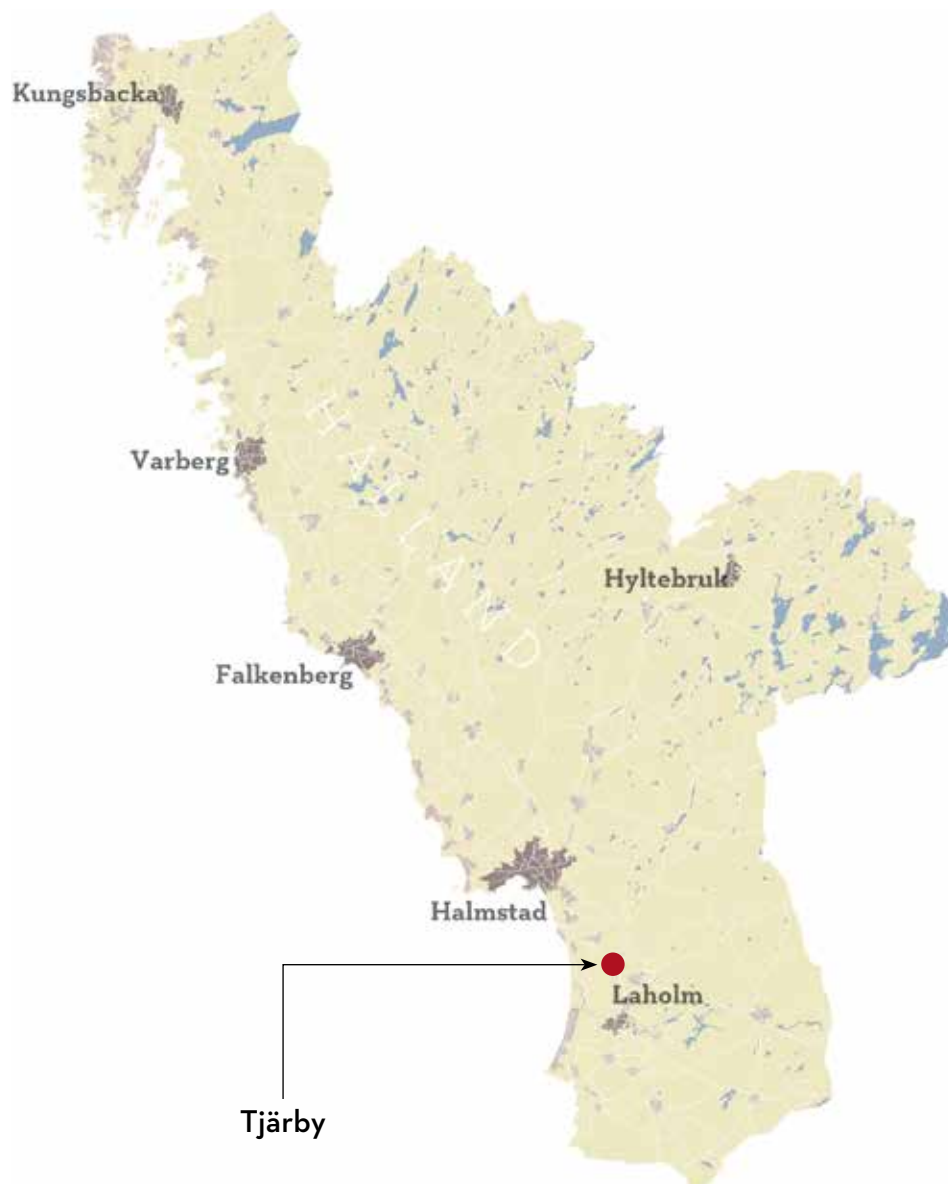
EFTERUNDERSÖKNING OCH ÅTERSTÄLLNING AV PLUNDRINGSGROP INTILL KROKSTENEN, ÖRELID

Halland, Laholms kommun, Tjärby socken, Tjärby 2:2, L1996:1693/RAÄ 37:1, Örelid

RAPPORT KULTURMILJÖ HALLAND 2020:36

STIFTELSEN HALLANDS LÄNSMUSEER

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2020

Arkeologisk efterundersökning 2020

Bild framsida: Plundringsgrop framför Krokstenen på Örelids gravfält.

Mot sydväst. Foto: Linn Nordvall. (Fotonr 2020-06-1).

Grafisk form och layout: Anders Andersson

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet

Ärende nr ms2006/02316

INNEHÅLL

Bakgrund.....	5
Syfte och metod.....	5
Resultat.....	5
Slutsats och åtgärdsförslag.....	5
Referenser.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter.....	9
Rapporter från Kulturmiljö Halland 2020.....	10

Figur 1: Örelids gravfält markerat på fastighetskartan tillsammans med övriga kända fornlämningar i området. Skala 1: 10 000.

BAKGRUND

Med anledning av skadegörelse på Örelids gravfält, i form av en stor grop intill Krokstenen samt enstaka mindre spadgrävda gropar på gravfältet (figur 2), har personal från Kulturmiljö Halland efterundersökt groparna och de uppkastade schaktmassorna. Här efter har platsen återställts.

SYFTE OCH METOD

Syftet med undersökningen var att klarlägga om eventuella fynd har förts bort och om eventuella spår av konstruktioner finns kvar, samt att återställa platsen.

Grävda kanter i plundringsgropen framför Krokstenen (även kallad *Kyrkgumman*) har rensats för att se om spår efter eventuella äldre konstruktioner finns kvar. De uppkastade massorna från den olovligt grävda gropen har skiktvis undersökts med skärslav och metalldektor. Här efter har massorna åter deponerats i gropen och platsen återställts.

Härtill har gravfältet metalldektekterats i syfte att få en större kunskap om ytterligare metallföremål kan finnas dolda under mark. Syftet har enbart varit för kartering.

Dokumentation och inmätning har skett digitalt med RTK. Inmätningar har bearbetats och lagrats i Intrasis 3 (projektnr Tjärby202046). Foton har arkiverats och registrerats (2020-06-1-5).

RESULTAT

Plundringsgropen mätte 1,35x0,85x0,8 meter och var grävd cirka 0,3 meter ner i alven (från skiftet matjord-alv räknat) (figur 2). I gropens kanter fanns tydliga spår efter brett skurna urtag, sannolikt efter en bred

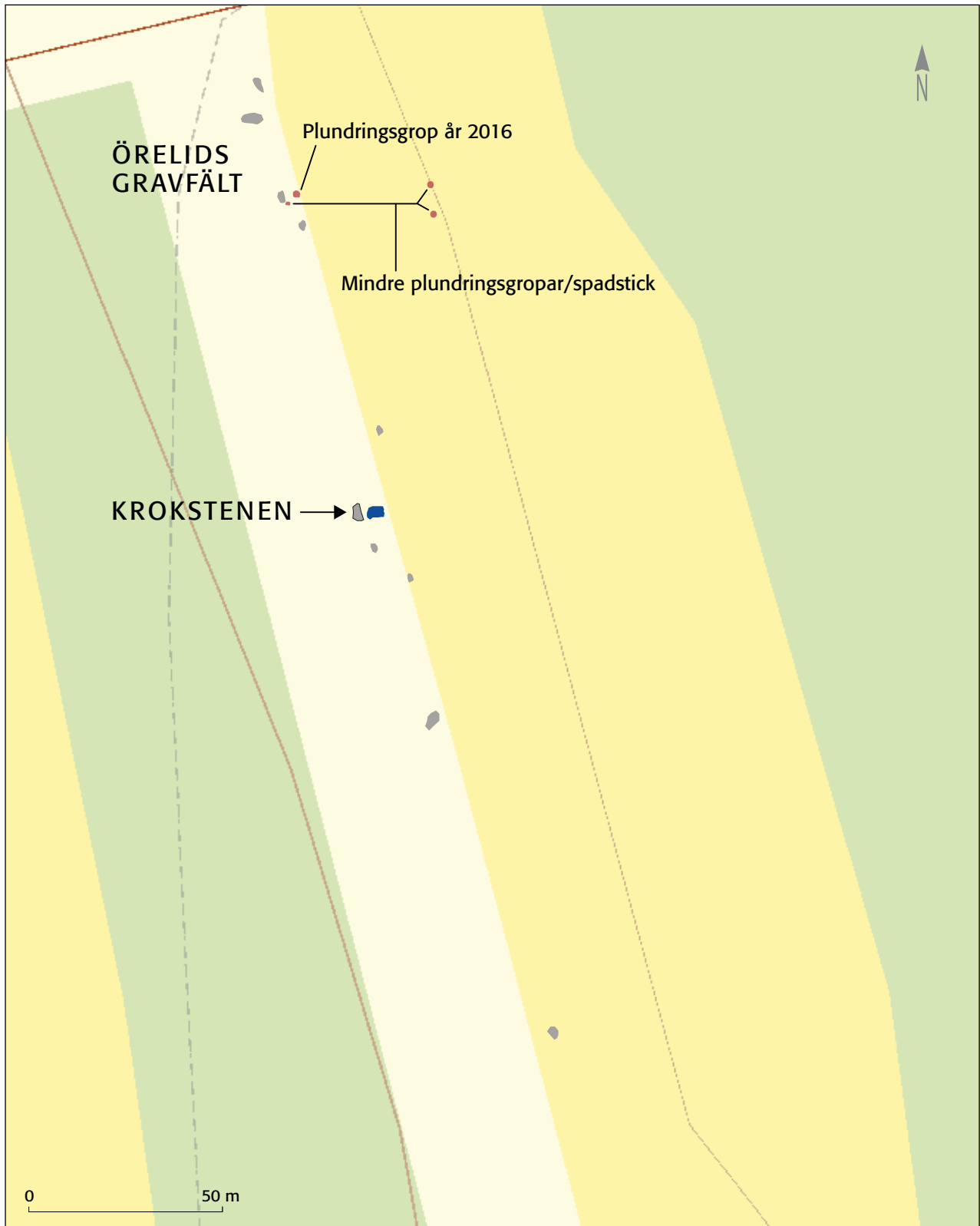
spade eller en skyffel. Flertalet stenar (cirka 0,05 – 0,2 meter stora) återfanns i massorna, vilka i övrigt bestod av mörkbrun humös sand. Vid efterundersökningen av massorna från plundringsgropen återfanns inget av antikvariskt intresse. I schaktkanterna fanns inte några spår efter äldre konstruktioner.

Efter återställningen var marknivån och gropens igenfyllning i nivå (figur 4), vilket, med tanke på att återfyllnadsmassorna är porösa och kommer att sjunka med tiden, indikerar att ett större föremål kan ha tagits upp.

Ytterligare gropar iakttogs på gravfältets centrala del, vilka utgjordes av mindre spadstick där torven vänts (figur 5). Typen av grop indikerar starkt att metalldektor har använts och att torven har vänts medelst spade där detektorn har gett utslag. Intill en rest sten (vilken utsattes för plundring 2016, se Nordvall 2016), återfanns en mindre grop med en gammal kapsyl liggandes i den vända torven (figur 6). Kapsylen och tillvägagångssättet är en tydlig indikation på att metalldektor har använts på platsen.

SLUTSATS OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Kulturmiljö Halland har efterundersökt och återställt skadan och förordar inga ytterligare åtgärder.

Figur 2: Plundringsskallan (blå rektangel) öster om Krokstenen samt mindre skallar (röda) inom den södra delen av Örelids gravfält. Här visas även läget för den plundringsskalla som efterundersöktes 2016. Rosta stenar visas i grått. Skala 1:500.

Figur 3: Plundringsgropen sedd från nordöst.
Foto: Linn Nordvall. (Fotonr: 2020-06-2).

Figur 4: Plundringsgropen
efter återställning. Mot väst.
Foto: Linn Nordvall. (Fotonr: 2020-06-3).

Figur 5: Spadstick inom gravfältets centrala del. Mot väst. Foto: Linn Nordvall. (Fotonr: 2020-06-5).

Figur 6: Mindre grop intill rest sten, framför vilken en plundringgrop påträffades 2016. Foto: Linn Nordvall. (Fotonr: 2020-06-4).

REFERENSER

Nordvall, L. 2016. *Efterundersökning på Örelids gravfält*.
Halland, Tjärby socken, Laholms kommun, Tjärby 2:2
och 3:2, RAÄ 37:1. Arkeologisk efterundersökning.
Undersökning utförd 2016. Stiftelsen Hallands läns-
museer, Kulturmiljö Halland. Halmstad.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr:	431-1054-20
Eget dnr:	2020-46
Uppdragsgivare:	Länsstyrelsen, Hallands län
Utförandetid:	2020-02-10
Personal:	Linn Nordvall, Mats Nilsson & Jonas Paulsson (metalldetektering)
Fastighet:	Tjärby 2:2
Lämningsnummer:	L1996:1693/RAÄ Tjärby 37:1
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Undersökt yta:	cirka 0,9 m ³
Dokumentation:	Samtliga inmätningar har skett digitalt inom ramen för Intrasis 3, projektnr Tjärby202046. Allt dokumentationsmaterial förvaras i Kulturmiljö Hallands arkiv, Halmstad
	Foton har nr: 2020-06-1-5
Fynd:	Inga fynd har tillvaratagits
Datering:	Järnålder

RAPPORTER FRÅN KULTURMILJÖ HALLAND 2020

- 2020:01 Lögnäs Skummeslöv RAÄ 39 och 41, Ark. slutundersökning.
- 2020:02 Nio fornlämningar längs Suseån, Ark. förundersökning.
- 2020:03 Ett hål i Hamngatan
- 2020:04 Boplatsaktiviteter fr. tidigneolitikum och romersk järnålder invid bronsåldershög Kvibille RAÄ 35:1
- 2020:05 Medeltida lämningar i Storgatan, Halmstad
- 2020:06 Dagsås kyrka, textiltförvaring och åtgärder i sakristian
- 2020:07 Dagsås kyrka, nytt pentryskåp
- 2020:08 Rosenfredsskolan uthus, Folkskolan 1, antikvarisk förundersökning
- 2020:09 Landa kyrka, nytt styrsystem
- 2020:10 Landa kyrka, belysning
- 2020:11 Grev Kristoffer 13, antikvarisk förundersökning inför renovering
- 2020:12 Grunnarp 3:12. Underlag inför tillståndsansökan för ändring av byggnadsminne.
- 2020:13 Trönninge 7:47 Förenklad ark. utredningsrapport
- 2020:14 Vattenledning Åled. Ark. utredning, steg 1.
- 2020:15 Veddige kyrka, invändig ändring, antikvarisk konsekvensbeskrivning
- 2020:16 Lindbergs kyrka, framtagande av bemålat brädtak, antikvarisk förundersökning
- 2020:17 Enslövs kyrka begravningsplats, Ark. utredning inför utökande av Enslövs kyrkas gravplats.
- 2020:18 Senmedeltida odlingshorisonter, en stenläggning och nyare tids avfall. Ark. förundersökning och undersökning.
- 2020:19 St Laurentii kyrka. Utvändig renovering
- 2020:20 Tröinge 2:62 Vinbergs socken, Ark. utredning.
- 2020:21 GC-väg mellan Vinberg och Bergagård. Ark. utredning.
- 2020:22 VA-ledning Eftra kyrkby-Långasand Ark. förundersökning och slutundersökning.
- 2020:23 Knobesholms tunnbinderi.
- 2020:24 Övraby - Det äldsta Halmstad. Ett medeltidsarkeologiskt forskningsprojekt.
- 2020:25 Hyltebruks kyrka, Utvändig renovering
- 2020:26 Tönnersjö kyrka, Renovering av fönster
- 2020:27 Nybyggnation hästgård Risarp Harplinge. Ark. utredning.
- 2020:28 Förundersökning i avgränsande syfte Skrea 110, Ark. förundersökning.
- 2020:29 Boplats- och härdområden. Trönningenäs, Lindbergs socken. Ark. förundersökning av L2018:392, L2018:820, L2018:821, L2018:822.
- 2020:30 Kyrkogårdarnas historia, vård och underhåll, bilaga till kulturhistoriska inventeringar i Falkenbergs pastorat
- 2020:31 Inventering inför planerad deponi. Ark. inventering
- 2020:32 Jutanområdet, Antikvarisk förundersökning
- 2020:33 Planområde Himle och Fun City, Spannarps socken, Ark. utredning
- 2020:34 Utredning inför GC-väg utmed väg 613 mellan kustvägen och Harplinge samhälle. Harplinge socken, Ark. utredning.
- 2020:35 Söndrums församlingsgård, antikvarisk förundersökning
- 2020:36 Efterunders. och återställning av plundringrop intill Krokstenen, Örelid. Laholm, Tjärby sn, Ark. efterundersökning.
- 2020:37 Skottorps slott. Restaurering

KULTURMILJÖ
HALLAND